

II. KAPITULUA. IKASLEEN ESKUBIDEAK BETETZEKO BERMEA

50. artikulua. Biltzeko eskubidea

[IZEN ESPEZIFIKOA] [IZEN GENERIKOA](a)ko aginte-organismoek ziurtatuko dute biltzeko eskubidea –Legeak ikasleei aitortzen diena– modu eraginkorrean gauzatzen dela. Biltzeko eskubidearekin erlazionatutako alderdi guztiak zainduko dituzte. Alde horretatik, biltzeko eskubidea gauzatzea hezkuntza-helburuarekin bat datorrela eta adinez txikikoen babeserako Legeak ezartzen dituen aginduekin bat datorrela bermatuko da. Horretarako, pertsona bakarreko aginte-organismoek paragrafo hauetan zehazten dena hartuko dute kontuan:

a) Taldeak gelan bil daitezke ikasketei buruzko gaiak lantzeko, eskolarik galdu gabe, aldeztatik tutoreari jakinaraziz. Hala badagokio, tutorea bileran izango da. Horrez gain, hilean behin eskola-ordutan bil daitezke, ordubetez gehienez ere. Horretarako, tutoreari gai-zerrenda jakinarazi behar diote aldeztatik. Bilera horietan taldetik kanpoko ikaslerik ezin izango da egon. Tutorea ez badago, bilera horien buru eta moderatzaile taldeko ikasleen ordezkaria izango da.

b) Zuzendariak adieraziko du Ordezkarien Batzordeak zer lekutan egingo duen bilera. Horretarako, Araudi honetako 38.2¹ artikuluan aipatzen den eta funtzionamendurako arauak aurreikusten duten bileretarako araudiari jarraituko zaio.

c) Ordezkarien Batzordeak, egoki jotzen duenean, ikasle ordezkariari kontsulta egitea erabaki dezake. Horretarako, Ordezkarien Batzordeak Ikasketaburuari baimena eskatuko dio, eta horrek, gai-zerrenda irakurri ondoren eta bertako gaiek Ordezkarien Batzordearen eskumenekin duten egokitzapen-mailaren arabera, baimena emango du ala ez du emango. Horrez gain, aurreko bileretan gai-zerrenda errespetatu ez bada, baimena ukatu dezake. Ikasketaburuaren erabakiaren aurka erreklamazioa aurkez daiteke zuzendariaren aurrean.

d) Bileren deialdia ikasle guztiei jakinaraziko zaie ikasleen ordezkarien bitartez, bileraren aurreko egunean. Gai-zerrendaren berri emango zaie ere. Bileretara joatea ez da derrigorrezko izango.

e) Ikasketaburuak, zuzendariaren agintepean, bilera non eta noiz egin erabakiko du. Hasiera batean eskola-ordutegitik kanpo egingo da. Horretarako, ikasketaburuak eskolen ordutegia alda dezake, eskolen iraupena murriztu gabe.

f) Hala ere, OOG osatzen duten hiru sektoreek –ikasleek, gurasoek eta irakasleek–, gehiengo erlatiboaren bidez onesten badute, ikasketaburuak eskolen iraupena murriztuko du bilerak ordubete iraun dezan. Horretarako bileran aztertuko diren gai kopurua eta gaien izaera kontuan hartuko dira. Eskola-ordutegia murrizten bada, eta erabakia bileraren bezperan hartzen bada, eta irakasle guztiei jakinarazten bazaie murriztapena eskola guztien artean

---

¹ 38. artikulua. Ordezkarien Batzordearen eraketa eta jardura-araudia

2. [IZEN ESPEZIFIKOA] [IZEN GENERIKOA](a)n ikasleen Ordezkarien Batzordea egongo da. Batzorde hori osatuko dute, batetik, taldeetako ikasleek libreki hautatu dituzten ordezkariak eta, bestetik, ikastetxeko OOGn ikasleen ordezkari aritzen direnek.

banatuko da. Aitzitik, erabakia bilera egingo den egunean bertan hartzen bada, bilera egiten den jolas-orduaren aurreko eta ondorengo eskolak bakarrik murriztuko dira.

IKASLEEN ESKUBIDEA (Dekretua)

13. artikulua.– Ikastetxeetan biltzeko eskubidea.

1.– Ikasleak ikastetxeetan bildu ahal izango dira eskolako nahiz eskolaz kanpoko jarduerak gauzatzeko, baita hezkuntza edo trebakuntza xede duten jarduerak gauzatzeko ere.

2.– Antolakuntza eta Jarduera Araudiek edo Barne Araudiek biltzeko eskubidea baliatzeko modua, ordua, espazioak eta lekuak arautuko dituzte, baita derrigorrezko aurretiazko baimentzeak edo jakinarazpenak, edo bertaratu daitezkeenak ere. Horretarako kontuan hartuko da irakatsi eta ikasteko jardueren garapen normalean izan dezaketen intzidentzia-maila.

3.– Ikastetxeak bere Antolakuntza eta Jarduera Araudian edo bere Barne Araudian ezartzen dituen baldintzetan, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako hirugarren mailatik gorako ikasleek eskoletara bertaratzeari buruz hartzen dituzten erabaki kolektiboak ez dira jokabide desegokitzat, bizikidetzaren aurkako jokabidetzat edo bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidetzat hartuko eta horiei erantzuteko ez da neurri zuzentzailerik ezarriko, betiere biltzeko eskubidea baliatuta hartu badira eta aldeztatik aurretik ikastetxeko Zuzendaritzari jakinarazi bazaizkio, ikastetxeak ezarritako dituen arauak jarraiki.

15. artikulua.– Ikasleek elkartzeko duten eskubidea.

1.– Ikasleek elkartzeko eta elkarteak, federazioak nahiz konfederazioak osatzeko eskubidea dute, indarrean dauden legeetan oro har xedatutakoarekin bat.

2.– Ikastetxeetako Antolakuntza eta Jarduera Araudietan edo Barne Araudietan erabakitakoari jarraiki, ikastetxeek lokal egokiak utzi beharko dizkiete ikasleei ikasle-elkarteen berezko jardueretarako, betiere azpiegiturak ezarritako mugak kontuan izanik eta jarduera akademikoa eten gabe. Ahal den neurrian, utzitako lokalak premiei egokitzen zaizkiela eta behar bezala erabiltzen direla bermatu beharko du ikastetxeko zuzendaritzak, bai elkarteek modu iraunkorrean erabiltzeko izaten diren lokalen kasuan, baita unean uneko premiaren arabera erabiltzen direnen kasuan ere.

3.– Erregelamendu horiek hainbat funtzio ezartzen dizkiote ikasleen partaidetzarako organo kide anitzari. Artean, gutxienez, Ordezkaritza Organo Gorenean edo Eskola kontseiluan ikasleen ordezkari izango direnei aholkuak eman eta laguntza eskaintzea. Ordezkariek aipatutako organoetara eramango dituzte ordezkatzeko EHAA - 2008ko abenduak 16, asteartea N.º 240 ZK. BOPV - martes 16 de diciembre de 2008 30947

dituzten maila, berezitasun edo lanbide-familien arazo zehatzak. Ikasle horiek Ordezkaritza Organo Gorenean edo Eskola Kontseiluan proposamen edo eskaera guztiak aurkeztuko edo beroriei helaraziko dizkiete. Horrez gain, ordezkariak enpresetan praktikak egiteko hitzarmenei buruzko informazioa jasoko dute eta

praktiken jarraipenean parte hartu. Ordezkariak, halaber, Ordezkaritza Organo Gorenaren nahiz ikasle ordezkatuaren arteko informazioaren garraio bide izango dira.

4.– Edonola ere, ikasleen ordezkari izango direnak zuzeneko nahiz isilpeko bozketaren bidez hautatuak izan behar dira taldeko edo mailako bakoitzeko ikasleen artean, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaz edo horren baliokideaz geroztik. Lehen Hezkuntzako ikasleak dituzten ikastetxeetan, Antolakuntza eta Jarduera Araudiak edo Barne Araudiak ikasleen adinerako egokienak diren parte hartzeko mekanismoak ezarri ahal izango ditu.

IKASLEEN BETEBEHARRA (Dekretua)

27. artikulua.– Instalazioak errespetatzeko betebeharra.

1.– Ikasleek ikastetxeko ekipamenduak eta material didaktikoak zaintzeko eta egoki erabiltzeko betebeharra dute, ikastetxeko, instalazioak, altzariak eta ekipamendu orokorra beren nolakotasunaren arabera eta beren helburuetarako erabiliz, eta, hala badagokio, irakaslearen edo irakasleak ez diren langileen jarraibideen arabera. Ez dute inola ere ikastetxeko ekipamendua baimenik gabe erabiliko ezarritakoak ez diren helburuetarako, ezta dagokion ordutegitik kanpo.

2.– Ikasleek, baimenik gabe, ez diote kanpoko inori ikastetxean sartzeko aukera erraztuko, eta ez dira bidegabe sartu den inorekin ibiliko bertan. Ildo horretatik, legez eratu diren eta ikastetxean ezarri diren ikasle-elkarteak ordezkatzeko dituzten pertsonak ez dira ikastetxetik kanpoko pertsonatzat hartuko, betiere ordezkari gisa identifikatzen diren dokumentazioa baldin badute eta elkarteak zuzendaritzari beren bisitaren berri eman badiote.

3.– Ikasleek hezkuntza-komunitateko gainerako kideen gauzak errespetatu behar dituzte eta ikastetxearen testuliburuak nahiz gainerako material didaktikoak erabiltzeko baldintza egokietan mantendu behar dituzte.

51. artikulua. Taldeak eskoletara ez agertzeari buruzko arauak ²

Biltzeko eskubidea betetze aldera, biltzeko eskubidea betetzearen ondorioz DBHko hirugarren mailatik gorako ikasle talde bat derrigorrezko eskoletara edo bestelako jardueretara huts egitea ez da jokabide okertzat hartuko. Gertakari horiek ezingo dira zuzendu, betiere, jarraian aipatuko duguna betetzen bada:

a) Eskoletara ez agertzeko proposamena ikastetxeko Ordezkarien Batzordeak hartuko du hasiera batean, bere ekimenez edota ikastetxean matrikulatuta dauden ikasle guztien edo legez aitortzen diren elkarteetako, federazioetako edo konfederazioetako ordezkarien %5ak hala eskatzen badu. Aldez aurretik jarraian azaltzen diren alderdiak eztabaidatu beharko dira:

- Deialdiaren hezkuntza- edo prestakuntza-helburua.
- Deialdiak ikastetxearekin duen lotura.
- Ikasle guztiek haren gain hausnartzeko duten denbora.
- Aurretik egindako beste deialdiak edo aurrerantzean egingo direnak.

b) Proposamena Ordezkarien Batzordeak onesten badu, deialdia idatziko da, artikuluan honen 5.a) atalean adierazitako alderdiekin bat arrazoitua, eta deialdia egiten dutenak zeintzuk diren adieraziz. Horrez gain, orduak eta programatutako jarduerak adieraziko dira. Deialdia bilera egin baino bi lanegun lehenago egingo da gutxienez, deialdia egiten dutenek premia eragiten duten arrazoiak ikasketaburuaren aurrean aurkezten dituzten kasuan izan ezik.

c) Deialdia ikastetxearen zuzendaritzari helaraziko zaio eta, 52. artikuluan 1. paragrafoan xedatutakoaren arabera, xede horretara zuzendutako espazioetan eta lekuetan jarriko da. Bozketa amaitu bitartean, adierazitako lekuetan azaldu beharko du informazio guztiak.

d) Ordezkarik bakoitzak dagokion ikasle taldeari deialdia jakinaraziko dio, baita deialdia ikusgai egongo deneko lekua ere; deialdia ezin izango da geletan jarri eta ezin izango da ikaslerik behartu deialdiaren berri izatera. Modu berean, bozketa egingo deneko lekua eta unea jakinaraziko dira. Zuzendariak berariaz baimendu ezean, bozketa ezin izango da ikasgeletan egin.

e) Ikasketaburuak botazioa egingo deneko jolas-orduaren aurreko eta ondorengo eskolak murriztea erabaki dezake.

f) Botazioari jolas-ordua hasi bezain laster ekingo zaio; ikasturte bakoitzak mahai bat izango du eta ikasketaburuak zainduko du, edo haren kargua eskuordeturik hartu dueneko irakasleak. Mahai bakoitzean gutxienez talde bakoitzeko bi ordezkari izango dira: batek, NANen bitartez edo ikastetxeko txartelaren bitartez ikasleen nortasuna egiaztatuko du eta dagokion ikasle taldearen zerrendan sartu; eta, besteak, ikasleen boto-txartela hartuko du.

---

² Arau zabalak proposatu dira, aurreko Dekretuan ageri zirenekin bat etor daitezkeenak. Arau berriek aurreko Dekretuan ageri zirenak guztiz errespetatzen dituzte DBHko hirugarren mailatik aurrera, LOEk –ezartzen ez badu ere– jardunbide hori ahalbidetzen baitu. Arauak libreki murriz daitezke: derrigorrezkoen ondoko etapetako ikasleei mugatuz; erabakiak hartzeko eta jakinarazpenak egiteko epeak luzatzeko eskatuz; mobilizazio orokorretara mugatuz; elkarte, sindikatu edo alderdi guztien babesaren mobilizazioei mugatuz; edo Herri Administrazioak egin ditzakeen ohiz kanpoko mobilizazioetara mugatuz. LOEk faltatzen hartzen du talde oso bat eskolan ez egotea. Ez-agertze hori, nolahi ere, hezkuntza-bitarteko gisa onar daiteke zenbait egoeratan. Ez du eskubide moduan aintzatesten.

g) Erabiliko diren boto-txarteletan, (BAI/SÍ) eta (EZ/NO) aukerak azalduko dira, bakoitza laukitxo batean. Hautesleek bi aukeretako baten alde egin beharko dute. Hartara, beraiek hautaturiko aukeraren laukitxoan ixa bat egin beharko dute tintaz edo bolalumaz. Bi laukitxoetan marka bana duten boto-txartelak baliogabeak izango dira, baita norberak bete ez duen botoa edo beste modu batera betetako botoa ere. Markadun laukitxorik ez duten botoak eta bestelako daturik ez dutenak boto zuritzat hartuko dira.

h) Bozketa amaitu ondoren, mahai bakoitzean botoak zenbatuko dira da. Emandako botoen batura, boto baliogabeak eta zuriak barne, ikastetxeko ikasle kopuruaren erdia gehi bateko *quorumer*a iristen ez bada, botazioak ez du baliorik izango, eta ezin izango da deialdi berdinerako beste botaziorik egin. Beraz, deialdia besterik gabe baztertuko da.

i) Bozketaren emaitza baliozko izan dadin, quorum hau beharrezkoa da: botoen erdiak gehi bat. Quorum nahikoaz ikasketaburuaren proposamena onartu bada, azken horrek ikasleek hartutako erabakia deialdiarekin batera jarriko du ikusgai. Emaitza ez da inoiz loteslea izango eta ikasleek eskolara joateko duten eskubidea gauza dezakete. Nolanahi ere, deialdi onetsiari jarraiki eskoletara ez agertzea ez da jokabide okertzat hartuko eta ez da egintza hori zuzentzeko neurririk ezarriko.

j) Ikastetxeak eskolak emango ditu, agertzen ez den ikasle kopurua edozein izanda ere.

KOLDO MITXELENAN DAUKAGUN ARAUTEGIA

LANUZTE/GREBARAKO PROZEDURA / BATXILERGOA.– HEZ. ZIKLOAK

Lanuztea (ordu bat edo gehiagokoa) edo greba (egun osokoa) ikasleen eskubidea da. Halere, ez da jaieguna eta arduraz burutu beharko genuke. Arautegi eta Eskola Kontseiluaren erabakien arabera, prozedura hau jarraitu behar dugu honelakoetan:

1. DEIALDIA:

- ✓ Legez eraturako ikasleen erakunde, elkarte, federakunde edota sindikatuak eginiko deialdia izango da; edo, bestela, matrikulatutako ikasleen %5ek idatziz eskatuta, izen eta sinadurarekin (09-10 ikasturtean 9 ikasle).
- ✓ Deialdia bi astegun lehenago, gutxienez, ekarri beharko da. Salbuespenez, astegun bateko epea onartuko da deialdian, proposatzaileak behar bezala justifikatzen badu deialdiaren presaren arrazoia.
- ✓ Deialdiaren testua eta eskaera orria (nork konbokatzen duen, eguna, ordua eta programaturako ekintzak) Ikasketa Buruari edo Zuzendariari eramango zaizkio.
- ✓ Deialdiak baldintza guztiak betetzen baditu, ordezkarien batzorderako deia egingo da.

2. ORDEZKARIEN BATZORDEAREN BILERA:

- ✓ Gela bakoitzeko Ordezkariak ala Ordezkariordeak hartuko dute parte. Ordezkarien Batzordeak aztertuko du deialdia eta botazioz erabakiko du ea aintzat hartzen den. Deialdia geletan bozkatzea onartzen bada, Ordezkariak geletara eraman beharko dute deialdia.
- ✓ Bilera horretan Ikasketa Buruarekin adostuko dute gela bakoitzeko ordurik egokiena bozketa egiteko. Ikasketa Buruak irakasleei jakinaraziko die.

- ✓ Bileraren akta egingo da, Ikasketa Buruak gordeko duena.

3. GELAKO BOZKETA ETA EMAITZAK:

- ✓ Gelan deialdia irakurri eta eztabaidatuko da, hala egokituz gero.
- ✓ Bozketa isilpekoa izango da, paperen bidez. Ordezkariak eta Ordezkariordeak antolatuko dute bozketa eta irakasleak gainbegiratu eta lagunduko die bozketaren prozeduran
- ✓ Bozkatzeko posibilitateak:
  - *bai* : greba/lanuztearen aldekoa
  - *ez*: greba/lanuztearen kontrakoa
  - *zuria*: ez alde, ez aurka; emaitza onartzen du
  - *abs - abstentzioa*: abstentzioa paperaren bidez (idatziz) edo bozkatu gabe
  - *nuloa*: paperean beste edozein gauza idatzi bada
- ✓ Bozketaren akta egingo da. Irakasleak eta Ordezkariak (edo Ordezkariordeak) sinatu beharko dute. Ordezkariak, bukatutakoan, akta zuzendaritza edota ikasketa burutzara eramango du. Ahal bezain azkar jakinaraziko dira emaitzak iragarki tauletan.
- ✓ Deialdia onartzeko erabateko gehiengoa behar da, hau da, botoen erdiak baino gehiagok izan behar dute aldekoak (*bai*). Guk, beraz, zera hartzen dugu kontuan: bozketan egon diren botoen kopurua (*bai, ez, zuria, nuloa*), ez matrikulatutako ikasleena. Abstentzioa ez da kontatzen.

4. KLASERA JOATEKO ESKUBIDEA:

- ✓ Ikasle guztiek dute klasera joateko eskubidea, eta errespetatu beharrekoa da.
- ✓ Printzipioz *abstentzioak* islatzen du “desbinkulazioa”, hau da, ikaslea bozketan ateratzen denarekin ez da lotzen.

5. MATERIA ETA AZTERKETAK:

- ✓ Irakasleek greba egunean materia eman ahal izango dute eta ez dute zertan errepikatu behar. Egun horretan egindakoa ikasleek beren kasa landuko dute.
- ✓ Azterketa balego, automatikoki hurrengo egunera pasatzen da (Geografiakoa bada, hurrengo Geografia ordura)
- ✓ Greba atera bada, bakarrik onartzen da egun horretan azterketa mantentzea gelako guztiok aho batez onartzen badute. Irakasleari jakinaraziko dio orduan Ordezkariak.
  - ELKARREKIN GUZTIOK GUSTURA IBILTZEA DA GURE ASMOA; NORK BERE ERABAKIAK LIBREKI HARTZEN (GREBARA JO, EZ JO).
  - HORRETARAKO GUZTIZ BEHARREZKOA ZAIGU ERRESPETUZKO JARRERA IZATEA, GAI HONETAN ETA BESTEETAN.

LANUZTE/GREBARAKO PROZEDURA DBHko 3. ETA 4. MAILA

1. Gelako ordezkariak bildu eta deialdia gelara eramatea ala ez erabakiko dute.
2. Geletan deialdiaren testua irakurriko da, eztabaidarako unea ere zabalduz.

3. Greba/paroaan parte hartu nahi duten ikasleek deialdia eta gurasoentzako orria atezaintzan jaso eta etxera eraman beharko dute. Hurrengo egunean guraso edo tutoreek sinatutako orria zuzendaritzara ekarriko dute. Orri horretan guraso/tutoreek bere gain hartzen dute ikaslearen ardura greba orduetan.
4. Honela egiten bada, justifikatutako falta izango da. Egun horretan azterketarik balego, ikasle guztiek, aho batez eta irakaslearekin batera, erabaki dezakete azterketa mantentzea ala ez. Adostasunik ez balego hurrengo egunera pasatuko litzateke.
5. Greba/paroa egiten ez duten ikasleek dagokien ordutegia bete behar dute, gelako jardueran.
6. Irakasleak emandakoa berriro azaltzeko inolako beharrik ez du izango. Greba egin dutenek bere aldetik landuko dute egun horretakoa.

52. artikulua. Idatzizko adierazpen askatasunaren eskubidea betetzea

1. Apirilaren 19ko 201/2008 Dekretuaren 14. artikulua ikasleei aitortzen dien adierazpen askatasunaren eskubidea gauzatzeko:

a) Zuzendariak – edo, haren lekuan, ikasketaburuak– arautuko du eskubide hori gauzatzeko modua, espazioak eta lekuak. Edozein kasutan, erakundeekiko eta hezkuntza-komunitateko kideenganako errespetua kontuan hartu beharko da.

b) Edonola ere, informazioa jendarteratzeko dauden lekuetan eta espazioetan jartzen den informazio orotan, informazioaren erantzule den pertsonaren, erakundearen, elkartearen zein taldearen izena agertuko da.

c) Gelen barruan eskolako jardueri buruzko informazioa bakarrik jar daiteke.

2. Aipatu arauak errespetatzen ez dituzten informazioak kendu egingo dira, zuzendariaren edo ikasketaburuaren aginduz.

IKASLEEN ESKUBIDEA (Dekretua)

14. artikulua.– Adierazpen-askatasunerako eskubidea ikastetxeetan.

1.– Ikasleek adierazpen-askatasunerako eskubidea dute, beren iritziak askatasunez, bakarka eta taldean, adierazi ahal izateko.

30946 EHAA - 2008ko abenduak 16, asteartea N.º 240 ZK. BOPV - martes 16 de diciembre de 2008

2.– Ikastetxeetako Antolakuntza eta Jarduera Araudiek edo Barne Araudiek zehaztuko dute idazki bidez adierazpenerako eskubidea baliatzeko modua eta espazioak.

3.– Ikasleak artikulua honetan eta aurrekoan adierazitako eskubideak betetzeko eskola-eremutik ateratzekoak badira, gurasoen edo legezko ordezkarien baimen idatzia beharko dute, baldin eta adinez txiki badira. Idazki horretan, ikastetxetik ateratzeko baimena zer ordutan ematea eskatzen den adierazi beharko da, hala badagokio, erantzukizun zibilak zehazteko, eta derrigorrezkoen ondorengo hezkuntzetako ikasleen kasuan izan ezik; azken horien kasuan, gurasoen edo legezko ordezkarien idazki bidezko baimen orokorrarekin nahikoa izango da.

17. artikulua.– Informazioa erabiltzeko eskubidea.

1.– Ikasleek, adinaren eta heldutasun-baldintzen arabera, beren garapenerako informazio egokia bilatzeko, jasotzeko eta erabiltzeko eskubidea dute.

2.– Ikastetxeetako gobernu-organismoek haien eskubideak betetzeko beharrezkoa den informazio guztia emango diete ikasleei.

3.– Ikastetxeetako ikasleek eskubidea dute informazioa jasotzeko beren partaidetzarako taldeko organo kideen eta Ordezkaritza Organo Goreneko edo Eskola Kontseiluko

ordezkarien eskutik, bai ikastetxeko gaien inguruan, bai, oro har, Hezkuntza Sistemari dagozkion gaien inguruan

III. KAPITULUA. BETEBEHARRAK BETETZEKO BERMEAK

53. artikulua. Printzipio orokorra

1. Abenduaren 2ko 201/2008 Dekretuak zenbait betebeharrak ezarri dizkie ikasleei. Ikasleek betebeharrak ez betetzea, gutxienez, jokabide okertzat hartuko da beti. Hutsegite hori, halaber, bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabide edo bizikidetzaren kontrako jokabide izan daiteke, baldin eta haren bidez hezkuntza-komunitateko gainerako kideei beren eskubideak betetzea galarazten bazaie, edota hezkuntza-komunitateko gainerako kideen eskubideak zuzenean urratzen badira.

2. Betebeharrak ez direla ikusten duen irakasleak esku hartu beharko du derrigor. Horrenbestez, bizikidetzarekin bat ez datorren jokabidea zuzendu beharko du, betiere, arestian aipaturiko Dekretuan nahiz araudi honetan ezarritakoarekin bat etorriz.

54. artikulua. Zuzendu beharreko jokabideak

Ahalik eta lasterren zuzendu behar dira 201/2008 Dekretuak okertzat jo dituen jokabide guztiak, baita bizikidetzaren kontrakoak edo bizikidetzari kalte larriak eragiten dizkietenak ere. Ahal den heinean, neurri zuzentzaileak zuzendu beharreko jokabidearekin lotura izan behar dute, hainbestekoa non zuzendu beharreko jokabidearen ondorioztat har daitezkeen.

58. artikulua. Bizikidetzaren aurkako jokabideak eta hari kalte larria eragiten diotenak zuzentzeko prozedura

Bizikidetzaren aurkako jokabideak eta hari kalte larria eragiten diotenak zuzentzeko, abenduaren 2ko 201/2008 Dekretuan aurreikusi dena aplikatuko da. Gatazka ebazteko, 201/2008 Dekretuko III. kapituluaren aurreikusi diren aukerako bideak erabili behar dira.³

---

³ **Koldo Mitxelena erabiltzen ditugun disziplina prozedurak** **DISZIPLINA PROZEDURAK**

Bostehun-seiehun ikasleek disziplina arazoak sortzen dituzte noizbehinka. Irakasle edo ikasleekin gaizki portatzen diren ikasleak badira. Zer egiten dugu ikasle horiekin? Hezitzaileak garen heinean, portaera desegokia **aukera bat** da ikasleak hezitzeko; **baliabide eta balore pertsonalak lantzeko** bidea irekitzen digu egoera honek.

Horregatik, gure helburuak hauek dira:

- portaera desegokiari buruzko **gogoeta** ikaslearengan sortu
- egindakoa **onartzetik** elkarbizitza egokia **berreraikitze**ko bidea jarri
- **konpentsatu**, ahal den neurrian, egindako kaltea

Zuzendaritza eta tutoretzatik erabiltzen ditugun estrategiak, hori guztia lortzeko, honakoak dira:

- ⇒ **Hitz egin**, behin eta berriro, ikasle horiekin. Elkarriketa horien helburuak honakoak dira:
  - o ezagutu honelako portaeren arazoak/atzean legezko arazoak
  - o egindakoaren larritasuna eta beste pertsonengan dituen horren ondorioak ikasleari azaldu; institutuko elkarbizitzan, gelako lanean, ... honelako porterak onartezinak direla ulertarazi
  - o enpatia landu, beste ikasle/irakaslearen lekuan jarri
  - o egoerari iteera emateko ikaslearen proposamenak eta asmoak bideratu
- ⇒ **Idatzizko gogotak** eskatzen zaizkie, eduki duten portaera azalduz eta horren inguruko balorapena eginez
- ⇒ **Eginiko kaltea konpondu** edo leuntzeko egin dezaketena eskatzen diogu kaltea sortu duen ikasleari:
  - o Kalte materiala izan bada, dagokien **ordainketa** eskatzen zaie apurketaren eragileei
  - o Institutuaren mesederako beste **lanak** (garbiketa, adibidez) eskatzen zaizkie, egindako kaltea konpentsatzeko

DEKRETUAK ESATEN DUENA: XEDAPEN OROKORRAK

28. artikulua.– Zuzendu behar diren jokabideak.

Desegokiak, aurkakoak eta bizikidetzarentzat larriki kaltegarriak diren jokabideak baino ezin izango dira zuzendu.

29. artikulua.– Ikasleen adinari egokitzea.

1.– Dekretu honetan xedatutakoa derrigorrez aplikatuko da Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzatik aurrerako kasu guztietan.

2.– Lehen Hezkuntzan dekretu honetan ezarritako betebeharretako bat betetzen ez bada, irakasleek jokabide desegokia zuzendu beharko dute horretarako ezarri diren neurrietako bat berehala eta ahoz baliatuz. Neurri horiek aplikatu behar dira pertsonak edota objektuek balizko kalteak jaso ez ditzaten behin-behineko neurri ezarrien aurka egin gabe.

3.– Salbuespen gisa, ikaslearen jokabidea ikastetxeko bizikidetzarentzat larriki kaltegarria izan daitekeenean, eta jokabide hori ikaslearentzat edota hezkuntza komunitateko gainerako kideentzat arriskutsua bada, zuzendariak ohiko prozedura erabili eta dekretu honetan jokabide horiek zuzentzeko ezarri diren neurriak aplikatu ahal izango ditu, betiere, Hezkuntzako Ikuskaritzari aurrez jakinarazpena igorritz.

DEKRETOAK ESATEN DUENA JOKABIDEAK ZUZENTZEKO BIDE ALTERNATIBOAK

42. artikulua.– Xedapen orokorrak.

-
- o Pertsona bat sufritu edo mindu bada, **azalpena eta barkamen eskaera** (idatziz zein ahoz) eskatzen zaio ekintza desegokiaren eragileari
  - ⇒ **Gelatik baztertea** ordu batzuetan, aparteko gela batean bidalitako lana betez. Kasurik larrietan beste bazterte neurriak ere erabiltzen dira
  - ⇒ **Konpromezuak** erabiltzen ditugu, portaera eta jarduera zehatzak eskatzen dizkiegu, bete beharrekoak eta noizero ebaluatuko direnak. Prozedura hauek idatziz zein ahoz burutu ditzakegu.
  - ⇒ Portaera bat zuzentzen denean edota **aurrerapausuak** ematen direnean onartu eta **baloratu** egiten dizkiegu ikasleei

Espedienteen prozedura disziplinarioa **salbuespena** litzateke gure institutuan. Edozein kasutan Eskola Kontseiluak onartu beharko luke espedientea hasteko. Azken urteotan ez da honelakorik egin.

Disziplina zaintzeko ardura guztiona da:

- o **Hasteko, irakasleak** zuzendu eta bideratuko ditu eguneroko arazo(txo)ak eskola jarduera arruntan, betiko moduan.
- o DBHn honelako arazo larria gertatzen bada **Orientatzaileari eta Tutoreari idatziz** pasatuko zaie **oharra**. Lehen Zikloko kasuan, gainera, Zikloko liburuan idatzi beharko da gertatutakoa.
- o Arazoak errepikatzen badira edo larriagoak badira, **tutorearen parte hartzea** beharrezkoa izango da. Honek hitz egingo du ikasle eta gurasoekin konponbidea bilatzeko.
- o Kasua bereziki larria bada, **Zuzendaritza Taldeak** jasoko du, eta tutore eta irakasleekin batera beharreko bideak eta neurriak hartuko dira .

1.– Ikastetxeetako zuzendariak ahalegina egingo dute bizikidetzaren arazoak konpontzeko, Dekretu honetako IV. kapituluaren araututako prozedurak erabili gabe, eta, ahal dela, kapitulu honetan adierazten diren bide alternatiboak erabilita.

2.– Lehentasunez, zuzendariak ahalegina egingo dute alde hauek adiskidetu daitezten: hezkuntza-komunitateko kideren bati eskubideak urratu dizkion ikaslea eta bere eskubideak urratuak ikusi dituen hezkuntza-komunitateko kidea. Horrez gain, eta, posible bada, sortutako kalte materialak edo moralak konpontzen ahaleginduko dira.

3.– Bide horiek erabiliz zuzendu diren jokabideen berri eman behar zaie ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenari edo Eskola Kontseiluari eta irakasleen klaustroari (jokabide horiek bizikidetzaren aurkakoak izan behar zuten edo bizikidetzari kalte larria eragiten diotenak).

4.– Bizikidetzaren aurkako jokabideak eta hari kalte larria eragiten diotenak, behin kapitulu honetan adierazitako bide alternatiboak erabilita zuzendu ondoren, soilik ondorio hauetarako jasoko dira ikastetxeetan: ikasleak aurrez hutsegiteren bat egin duen ala ez jakiteko.

43. artikulua.– Prozedurarik gabeko neurri hezitzaileak.

1.– Bizikidetzaren aurkako jokabideak edo hari kalte larriak eragiten dizkietenak gertatzen badira, zuzendariak, inolako prozedurarik martxan jarri aurretik, ahalegina egingo dute ikasleek jokabide horiek zuzen ditzaten, beren borondatez onartutako neurrien bidez, edo, egoerak hala eskatzen badu, haien gurasoek edo lege-ordezkariek onartutako neurrien bidez. Proposatutako neurriak onartzen badira, ez da prozedurarik abiatuko, edo, prozeduraren bat abiatuta badago, eten egingo da.

2.– Ezingo da horrela jokatu, salbuespenezko egoera hauetan:

a) Adin nagusikoak diren ikasleak izan badira ikastetxearen bizikidetzari kalte larriak eragiten dizkieten jokabideak egin dituztenak.

b) 37. artikuluan adierazitako jokabideak eman badira.

c) Ikastetxean gutxienez bi aldiz egin bada ahalegina bide horietatik konpontzeko bizikidetzaren aurkako jokabideak edo hari kalte larriak eragiten dizkietenak, eta ez bada erdietsi lortu nahi zen helburu hezitzailea. Zuzendu nahi izan diren jokabideak izaera berekoak izan behar dute.

44. artikulua.– Prozedura bertan behera uztea adiskidetzeari gertatu delako.

1.– Adiskidetzeari gertatzen bada, eten egingo da prozedura. Adiskidetzeari izango da, gertakari hauek ematen badira:

a) Ikasleak onartzea hark egin duen jokabidea bizikidetzaren aurkako delakoa edo bizikidetzari kalte larriak eragiten dizkiola, eta, berariaz, urratu egin dituela hezkuntza-komunitateko gainerako kideen eskubideak.

b) Barkamena eskatzea edo azalpenak ematea.

c) Kaltetua izan den pertsonak, edo, kasuan-kasuan, ikastetxeko organo eskudunak barkamena onartzea.

d) Jarduera hezitzailearen bat egitea onartzea.

2.– Adiskidetzak ez du bertan behera utziko prozedura 37. artikuluan adierazitako jokabideren bat gertatu bada, baina, hala ere, arindu egingo ditu aplikatzekoak diren neurriak.

45. artikulua.– Prozedura bertan behera uztea kaltea konpondu delako.

1.– Prozedura bertan behera utziko da baldin eta konpondu egiten badira bizikidetzaren aurkako jokabideen eta hari kalte larriak eragiten dizkioten jokabideen biktimak edo erakunde kaltetuek jasandako kalteak, edo haiek konpontzeko konpromiso fidagarria hartzen bada. Konponketa horrek kalte materialak eta moralak konpondu behar ditu.

2.– Kalteen konponketak edo haien konpontzeko konpromisoa hartzeak ez du etengo prozedura, baldin eta 37. artikuluan adierazitako jokabideren bat gertatu bada, baina, hala ere, arindu egingo ditu aplikatzekoak diren neurriak.

46. artikulua.– Prozedura bertan behera uztea jokabidea familia-eremuan zuzentzeagatik.

Prozedura bertan behera uzteko aukera izango da, baldin eta, zuzendariaren iritziz, jokabidea behar bezala zuzentzen ari bada familia-eremuan. Ezingo da halakorik egin, jokabidea 37. artikuluan adierazitakoren bat baldin bada.

47. artikulua.– Neurri zuzentzaileak eten, arindu edo barkatzea.

1.– Prozedura ebatzi eta kaltetutako pertsonen entzun ondoren, aplikaturiko neurriak baldintzapean etetea erabaki dezake zuzendariak, baita betetzealdia murriztea edo neurriak deuseztatzea ere, ofizioz edo interesdunak nahiz, interesduna adin txikikoa bada, haren lege-ordezkariek eskatuta, betiere ikaslearen jarrera modu positiboan aldatu dela alde aurretik egiaztatuz gero.

2.– Zuzendu beharreko jokabidea berriz gertatuz gero, berrerortzetzat hartuko da, zigorra bertan behera geratuta ere.

3.– Jakinarazi egin behar zaie ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenari edo Eskola Kontseiluari eta irakasleen klaustroari neurri zuzentzaileak bertan behera utzi direla arrazoi horiek direla medio.

48. artikulua.– Bizikidetzarako konpromiso hezigarriak.

1.– Kasu guztietan, kaltetuek barkamena onartu ez dutelako adiskidetzetik lortu ez denetan ere, neurri zuzentzaileen aplikazioa eten ahal izango da ikasle interesdunak bizikidetzarako konpromiso hezigarria sinatuta; ikaslea adingabea bada, gurasoek edo legezko ordezkariek ere sinatu behako dute. Bizikidetzarako konpromiso hezigarrietan, honako hauek bildu beharko dira, behar bezala zehaztuta, baita denboraren aldetik ere.

2.– bizikidetzari buruzko prestakuntza-jardunak, eta bizikidetzaren aurkako jokabideak aldatzeko eta horien prebentziorako gurasoek edo legezko ordezkariak, hartarako konpromisoa hartuta, gauzatuko dituztenak, eurek edo erakunde, ikastetxe edo pertsona egokien bidez gauzatuko dituztenak, hain zuzen ere. Era berean, ikastetxearekin komunikatzeko eta koordinatzeko mekanismoak bildu beharko dira.

3.– Bizikidetzakonpromiso hezigarriak ez betetzeak etendako neurri zuzentzaileak berehala aplikatzea ekarriko du.

55. artikulua. Jokabide desegokiak

1. Jokabide desegokitzat arestian aipaturiko Dekretuaren 30. artikuluan aipatu direnak hartuko dira.
2. [IZEN ESPEZIFIKOA] [IZEN GENERIKOA](a)n, arestian aipaturiko Dekretuan jaso denaren arabera, ikaslea une horretan babespean duen irakasleak zuzenduko ditu jokabide desegokiak.
3. Ikasketaburuak ezarriko du jarraitu beharreko prozedura. Prozedura hori indarreko arauekin bat etorriko da beti. Era berean, jokabidea zuzentzeko ahozko ohartarazpena baino zerbait gehiago aplikatu behar bada, halaxe jakinarazi beharko zaio ikaslearen tutoreari.

DEKRETUAK ESATEN DUENA

30. artikulua.– Jokabide desegokiak.

1.– Hona hemen jokabide desegokiak zerrenda:

a) Justifikatu gabeko puntualtasun-hutsegiteak.

b) Justifikatu gabeko bertaratze-hutsegiteak.

c) Ikastetxeko instalazioei, ikastetxeko materialari edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen gauzei narriadurak eragitea, zabarkeriagatik gertatzen denean.

d) Irakasleek edo agintari akademikoek agindutakoa ez betetzea, betiere ikasleak haiek mespretxatzen eta iraintzen ez baditu edo diziplina nahita hausten ez badu; baita ikastetxeko gainerako langileek beren jardunean emandako aginduei jaramonik ez egitea ere.

e) Hezkuntza Komunitateko kideen aurkako adeitasunik ezako jarrera, keinu edo hitzak.

EHAA - 2008ko abenduak 16, asteartea N.º 240 ZK. BOPV - martes 16 de diciembre de 2008 30953

f) Ikastetxeko Gobernu Organoak bere eskumenen eremuan debekatutako ekipoak, materialak, jantziak edo aparatuak ikastetxera eramatea.

g) Ikastetxeko ekipamendua (elektronikoa, mekanikoa, telefonikoa, informatikoa edo zeinahi motatakoa) baimenik gabe edo baimendutakoak ez diren helburuetarako erabiltzea.

h) Ikastetxeko langileei gezurra esatea edo informazio faltsua ematea, betiere horrek hezkuntza-komunitateko inori kalterik eragiten ez badio.

i) Kalifikaziorako baliatuko diren azterketa, proba edo ariketetan kopiatzea edo besteei norberarena kopiatzen erraztea, edo azterketa, proba edo ariketa horietan baimenduta ez dauden material edo aparatuak erabiltzea.

j) Hartarako baimenik ez dutenei ikastetxean sartzeko aukera erraztea edo haiekin sartzea, ikastetxeko Bizikidetzara-arauden edo Gobernu Organoen jarraibideen aurka.

k) Ikaskideen gauzak nahita erabiltzea, haien borondatearen aurka.

l) Norberaren betebeharren beste edozein ez-betetze, betiere hezkuntza-komunitateko gainerako kideei beren eskubideak baliatzea galarazten, oztopatzen edo eragozten ez badie, eta jokabide hori ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabide gisa edo bizikidetzara horri kalte larria eragiten dion jokabide gisa sailkatuta ez badago.

2.– Ikastetxeek, beren Antolakuntza eta Jarduera Araudietan edo Barne Araudietan, artikulua honetako 1.l) idatz-zatian argi eta garbi sar daitezkeen jokabideen adibide zehatzak bildu ahal izango dituzte.

34. artikulua.– Jokabide desegokien zuzenketa.

Honako neurri hauetako baten edo gehiagoren bidez zuzenduko dituzte jokabide desegokiak:

a) Izandako jokabide desegokiari eta haren ondorioei buruzko hausnarketa.

b) Kaltetuak izan diren pertsonen aurrean jokabidea desegokia izan dela onartzea.

c) Jokabide-eredu egokiak ikasteko eta barneratzeko jarduerak egitea.

d) Jokabide desegokiaren nolakotasunarekin zerikusia duen zereginen bat egitea.

e) Zuzendariaren, ikasketaburuaren edota une horretantxe ikastetxearen ardura duen zuzendaritza taldeko kideren baten aurrean agertzeko agindua.

56. artikulua. Bizikidetzaren kontrako jokabideak

1. Bizikidetzaren aurkako jokabideak Eskubideen eta Betebeharren Dekretuko 31. artikuluan aipatzen direnak dira.

2. Bizikidetzaren aurkako jokabiderik hautematen duen irakasleak, lehenik, aurkako jokabidea izan duen ikaslea ahoz ohartaraziko du. Ondoren, ikasketaburuarengana edo haren ordezkorengana joatea aginduko dio. Azkenik, ikasketaburuak eta zuzendariak zehaztu duten prozedurari jarraiki, gertakarien eta jokabide okerra zuzentzeko berehala egin duenaren berri emango du.

DEKRETUAK ESATEN DUENA

31. artikulua.– Ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabideak.

1.– Hona hemen ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabideen zerrenda:

- a) Ikastetxeetako lagun bakarreko aginte-organoen edo irakasleen aginduak eta ikastetxeko gainerako langileek beren eginkizunen jardunean emandako aginduak ez betetzea, betiere horrekin batera diziplinarik eza agertzen bada edota irainak, mespretxuak, desafioak edo mehatxuak egiten badira.**
- b) Ikaskideen edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen aurkako mehatxuak edo irainak, betiere jokabide horiek ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabide gisa sailkatuta ez badaude, baita honako hauek ere: hezkuntza-komunitateko gainerako kideen aurkako keinuak edo jarrerak, ezbairik gabe erasotzeko saiakeratzat edo mehatxutzat har daitezkeenak.**
- c) Azterketa-ereduak lapurtzea edo erantzunak kopiatzea, eta horiek guztiak hedatzea, saltzea edo erostea.**
- d) Noten buletinetan edo gurasoentzako nahiz legezko ordezkarietarako beste edozein dokumentutan edo jakinarazpenetan aldaketak egitea, eta, ikasle adingabeei dagokienez, dagokien hartzaileei ez ematea edo erantzunak aldatzea.**
- e) Kalteak eragitea bidegabeko erabileragatik ikastetxeko lokalei, altzariei, materialari edo dokumentuei, edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen gauzei, jokabide hori ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidea ez bada.**
- f) Ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenak edo Eskola Kontseiluak hartutako baliozko erabakiak nahita ez betetzea.**
- g) Besteek ohorerako, intimitaterako eta irudi propiorako duten eskubidea ez errespetatzea, haien, edo, hala badagokio, haien gurasoen edo legezko ordezkariak, baimena eman gabe grabazio-baliabideak erabiliz.**
- h) Beste edonori bere eskubidea baliatzeko aukera galaraztea, indarkeria erabili gabe, eta beste edonor bere borondatearen aurka zerbait egitera behartzea, betiere indarkeriarik erabili gabe.**

i) Ordena nahasten duten portaerak autobusean edo eskolako jangelan, bai bakarka bai taldean, eta betiere bizikidetzan kalte larria eragiten ez badute.

j) Hezkuntza-komunitateko edozein kiderengan lesio fisikoak eragin ditzaketen objektuak zuhurtziarik gabe erabiltzea.

k) Ikastetxeko langileei gezurra esatea, informazio faltsua ematea edo norberaren nortasuna ezkutatzea, horren ondorioz hezkuntza-komunitateko beste kide batzuei kalte egiten bazaie.

l) Diskriminazioa dakarren edozein egintza edo jokabide, diskriminazio horren arrazoia edozein izanik ere: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia, edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial. Betiere bizikidetzan kalte larria eragiten duen jokabidetzat hartzen ez bada.

m) Aurreko artikuluan adierazitako jokabide desegokiren bat gehienez ere hiru aldiz egitea hiruhileko akademiko berean, betiere aurreko biak zuzendu badira, eta, ikasle adingabeei dagokienez, gurasoei edo legezko ordezkariari jakinarazi bazaizkie.

n) Ikasleen betebeharrak ez betetzea dakarren beste edozein jokabide, betiere hezkuntza-komunitateko gainerako kideei beren eskubideak baliatzeko edo beren betebeharrak betetzeko eragozpenik sortzen ez badie eta jokabide hori hurrengo artikuluan bilduta ez badago, ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideen artean, hain zuzen ere.

2.- Ikastetxeek, beren Antolakuntza eta Jarduera Araudietan edo Barne Araudietan, artikuluko honetako 1.n) idatz-zatian argi eta garbi sar daitezkeen jokabideen adibide zehatzak bildu ahal izango dituzte.

35. artikulua.- Ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabideen zuzenketa.

1.- Bizikidetzaren aurkako jokabideak zuzentzeko, zuzendariak aurreko artikuluan zerrendatutako neurriak edo honako neurri hauetako bat edo gehiago aplikatu ahalko ditu:

a) Bizikidetzaren aurkako jokabideari eta haren ondorioei buruzko hausnarketa eta jokabidea bideratzeko orientazioak.

b) Ohartarazpen idatzia.

c) Ohartarazpena, ikasle adingabeen kasuan, gurasoak edo legezko ordezkariak bertan direla.

d) Ikaslea taldez edo gelaz aldatzea, aldi baterako edo behin betiko.

e) Lan hezigarriak edo eragindako kalte materialak konpontzeko lagungarriak diren zereginak egitea, edo hala badagokio, ikastetxeko jarduerak hobetzeko eta garatzeko lagungarriak direnak, betiere hiru hilabetez gehienez ere.

f) Ikasgai bateko edo bat baino gehiagoko eskoletara nahiz ikastetxera joateko eskubidea etetea, ikasle adingabeen gurasoekin edo legezko ordezkoeekin elkarriketa izan arte. Neurri horrek ezin izango du hiru egun baino gehiago iraun.

g) Eskolaz kanpoko jardueretan parte hartzeko eskubidea etetea, gehienez ere zuzendutako jokabidea egin den hiruhilekoa amaitu arte; edo, jokabide hori hiruhileko akademikoaren azken hilabetean gertatu bada, hurrengo hiruhilekoa amaitu arte.

h) Eskolaz kanpo egin behar diren jarduera osagarrietan parte hartzeko eskubidea etetea, gehienez ere zuzendutako jokabidea egin den hiruhilekoa amaitu arte; edo, jokabide hori hiruhileko akademikoaren azken hilabetean gertatu bada, hurrengo hiruhilekoa amaitu

arte. Nolanahi ere, eskola-ordutegiaren barnean, ikasleari arreta eman beharko zaio ikastetxean.

i) Jangela-zerbitzua edo garraio-zerbitzua erabiltzeko eskubidea etetea, gehienez ere zuzendu beharreko jokabidea egin den hiruhilekoa amaitu arte, edo, jokabide hori hiruhileko akademikoaren azken hilabetean gertatu bada, hurrengo hiruhilekoa amaitu arte, betiere bizikidetzaren aurkako jokabidea zerbitzu horiek erabiltzen ari zenean egin badu ikasleak.

2.– 1.g), 1.h) eta 1.i) idatz-zatietan adierazitako neurriak erabili ahal izan dira, soilik 1.a) eta 1.f) idatz-zatietan adierazitako neurrietatik bi gutxienez aplikatu ondoren bizikidetzan kalte larriak eragiten dituzten jokabideak zuzentzea lortu ez bada.

57. artikulua. Bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideak

1. Bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideak Eskubideen eta Betebeharren Dekretuko 32. artikuluan aipatzen direnak dira.

2. Bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidearen lekuko izan den irakasleak, lehenik, ahoz ohartaraziko du bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidea izan duen ikaslea. Ondoren, ikasketaburuarengana edo haren ordezkorengana joatea aginduko dio. Azkenik, ikasketaburuak eta zuzendariak zehaztu duten prozedurari jarraiki, gertakarien nahiz jokabide okerra zuzentzeko berehala egin duenaren berri emango du.

DEKRETUAK ESATEN DUENA

32. artikulua.– Ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideak.

1.– Hona hemen bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideen zerrenda:

- a) Ikastetxeetako Gobernu Organoekiko edo beren eskumenak betetzen diharduten irakasleekiko diziplinarik gabeko egintza edo obedientzia-ukatze esplizitu guztiak, ezarritako neurri zuzentzaileak betetzeari uko egitea barne, baita hezkuntza-komunitateko kideen aurkako adierazpen biziki laidogarri edo iraingarriak ere, laidu edo irain horiek edozein modutan adierazita ere: ahoz, idazki bidez, edo baliabide informatikoak edo ikus-entzunezkoak erabiliz.**
- b) Diskriminazioa dakarten edo adierazten duten irainak erabiltzea, diskriminazio horren arrazoia edozein izanik ere: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, hizkuntza, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia, edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial.**
- c) Jazarpen sexista, Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legeari jarraiki halakotzat hartuta: nahi ez duen pertsona batekin eta pertsona horren sexua dela-eta, hitzez, hitzik gabe edo fisikoki edozein jokabide izatea, eta horren helburua edo ondorioa pertsona horren duintasunari erasotzea edo kikilduta, etsai, makurrarazita, irainduta edo laidoztatua sentiarazteko giroa sortzea bada.**
- d) Hezkuntza-komunitateko edozein kideren aurkako eraso fisiko edo psikologikoa.**
- e) Ikastetxeko hezkuntza-komunitateko kideak beren osasunerako eta osotasun pertsonalerako oso kaltegarriak diren jokaerak egitera bultzatzea, hala nola tabakoa, alkohola eta drogak kontsumitzera bultzatzea.**
- f) Bizikidetzaren aurkako jokabide guztiak, taldean egiten direnean edo haien berri nahita zabaltzen denean, ahoz, idazki bidez, ikus-entzunezko baliabideen edo baliabide informatikoen bidez; baita berdinen arteko tratu txarreko egoeretan parte hartzen dutenean ere.**
- g) Liskar edo jokabide erasokorrak eragitea edo jokabide horietan parte hartzea, betiere lesioak eragiteko arrisku larria sortzen bada.**

h) Nahita kalteak eragitea ikastetxearen instalazioetan edo ondasunetan, ikastetxeko langileei, beste ikasle batzuei edo beste pertsona batzuei, bai bakarka bai taldean.

i) Ordena nahasten duten jokabideak autobusean edo eskolako jangelan, betiere hezkuntza-komunitateko edozein kiderentzako egoera arriskutsuak sortzen badituzte.

j) Grabazio-baliabideak erabiliz, besteek ohorerako, intimitaterako eta irudi propiorako duten eskubidea ez errespetatzea, aldez aurretik haiek, edo, hala badagokio, haien gurasoek edo legezko ordezkariak, horrelakorik nahi ez dutela esanbidez adierazi badute.

k) Ikastetxeko jarduneko egintzetan beste edonoren izena erabilia aritzea.

l) Euskarri idatzian edo informatikoan dagoen eskolako dokumenturen bat edo erregistroren bat kaltetzea, trukitzea edo aldatzea, baita dokumentu akademikoak ezkutatzea edo baimenik gabe ateratzea ere.

m) Delitua edo zigor-arloko hutsegitea den edozein egintza, nahita egin bada.

n) Ikasturte berean gehienez ere hiru aldiz egitea aurreko artikuluan adierazitako bizikidetzaren aurkako edozein jokabide, artikuluko horren 1.m) idatz-zatian bildutakoa izan ezik, betiere aurreko biak zuzendu badira eta, hala badagokio, gurasoei edo legezko ordezkariak jakinarazi bazaizkie.

ñ) Norberaren betebeharrak ez betetzea dakarren edozein jokabide, betiere jokabide hori hezkuntza-komunitateko gainerako kideen edo beste edonoren eskubideen aurkakoa bada zuzen-zuzenean; hain zuzen ere, honako eskubide hauen aurkakoa bada: osasunerako, osotasun fisikorako, adierazpen-askatasunerako, parte hartzeko, biltzeko, diskriminaziorik ez jasateko, ohorerako, intimitaterako eta norberaren irudirako eskubidea.

2.– Ikastetxeek, beren Antolakuntza eta Jarduera Araudietan edo Barne Araudietan, artikuluko honetako 1.ñ) idatz-zatian argi eta garbi sar daitezkeen jokabideen adibide zehatzak bildu ahal izango dituzte.

33. artikulua.– Ikastetxetik kanpo egindako jokabide edo egintzengatiko erantzukizuna.

Aurreko artikuluetan bildutako jokabideak eskolako eremutik edo ordutegitik kanpo egiten direnean ere zuzenduko dira, betiere ikastetxeak programatutako jarduera osagarrien edo eskolaz kanpoko jardunean egiten badira, jangela- edo garraio-zerbitzuak erabiltzen diren bitartean, edo eskolako jarduerarekin kausa-ondorio harremana dagoela egiaztatzen denean.

36. artikulua.– Ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideen zuzenketa.

1.– Ikastetxeko bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideak zuzentzeko aurreko artikuluan bildutako neurri bat edo gehiago aplikatuko ditu zuzendariak, eta, horiez gain, honako hauetako edozein:

a) Lan hezigarriak eskola-ordutegitik kanpo egitea, edo ikastetxeko jarduerak hobetzeko eta garatzeko lagungarriak direnak, edo, hala badagokio, eragindako kalte materialak konpontzeko lanak, betiere sei hilabetez gehienez ere.

b) Arlo edo irakasgai bateko edo gehiagoko eskoletara joateko eskubidea etetea hiru eskola-egunetik hogeira bitartean. Horren ondorioz, ikasleak ez du etengabeko ebaluazioa galduko, betiere lan jakin batzuk edo etxerako zeregin jakin batzuk egiten baditu, hartarako izendatutako irakasleek kontrolatuta.

c) Ikastetxera joateko eskubidea etetea hiru eskola-egunetik hogeira bitartean. Horren ondorioz, ikasleak ez du etengabeko ebaluazioa galduko, betiere lan jakin batzuk edo etxerako zeregin jakin batzuk egiten baditu, hartarako izendatutako irakasleek kontrolatuta.

d) Eskolaz kanpoko jardueretan edo ikastetxetik kanpoko jarduera osagarrietan parte hartzeko eskubidea edo eskola-garraioko zerbitzua edo jangela-zerbitzua erabiltzeko eskubidea etetea. Neurri hori ikasturtea amaitu arte aplikatu ahal izango da.

2.– Artikulu honetako 1.b), 1.c) eta 1.d) idatz-zatietan bildutako neurriak erabili ahal izango dira, baldin eta 1.a) idatz-zatian adierazitako neurrietako baten bat aplikatuta bizikidetzari kalte larria eragiten dioten jokabideak zuzentzea lortu ez bada.